

„Valgehobu võõrastemajas“ .

Vanem teatripublik mäletab veel hästi vanas „Estoonias“ lavastatud Blumenthali ja Kadelburgi lustmängu „Valgehobu võõrastemajas“. Tähtl oli enne maailma sõda õige laialdane kuulsus ja püsiv edu iseloomis Saksa lavadel. Näht on Hans Müller tollelt lustmängust meisterdanud revüütüliku laulumängu libreto, Ralph Benatzky talle loonud muusika — ja niisuguse, täitsa uuel kujul, kohandatud moodsa aja nõuetele ja maitsele, algas teos uut karjääri, mis siiani on kujunenud olse võrratult hiilgavaks. Vanast Kesk-Euroopa kuulsusest on tle üö saanud maailmakuulsus, tõmbeteos, mis, peale Saksa ja Austria lavade, triumfeerib ka Londonis, Pariisis, Ameerikas, kõnelemata Stockholmist, Kopenhagenist, Helsingist, Riias, kus ta ka õige mõjuvalt on aidanud saneerida teatrite kriisitõbiseid kassasid.

„Valgehobu võõrastemajas“ mängib Austrias, Salzkaamergutis, kus kaunid mäed vahelduvad veel kaunimate järvedega ja kuhu iseloomis suvisel ajal voolab turistide ja suvitajaid igast ilmakarest. Pea iga alevik siin kubiseb võõrastemajadest ja pansioonidest, millede omanikud ükssteise võidu suvekülastele pütavad elu teha meeldivaks ja lõbusaks. Muudugi mitte ainult puhtast ligemiscarmastusest.

Ühe niisuguse asutuse, „Valgehobuse võõrastemaja“, omanikuks on noor leskproua Josepha Vogelhuber. Varske, heatujuuline ja tragi naine, kellel palju ärilisi ja praktilisi taipu, kuid tihlasi ka soe, armuigatssev süda. Kolme aasta kestes, mil noor perenaine elanud lesepõlves, on tal olnud viis „ooberit“. Kõik nad on proua Josephasse armunud ja seepärast minema kihutatud. Kuuendana teenib teda nüüd Leopold Brandmeyer — meeldiv mees, agar kelner, kuid — jällegi kõrvuni armunud! Ja näib, et samuti lootusetu nagu ta eelkäijadki. Sest perenaise süda ei ole ammugi enam vaba. Juba seitse

suve on „Valgehobu võõrastemajas“ suvitannud advokaat Dr. Siedler, lius mees, parimas naisevõitmise eas, mees, kes iga naise südame võib võita mõddamises. Temale hoiab noor lesk igal suvel parima toa, tema pärast on ta ka kurt Leopoldi armuviisidele. Kuid „abiellud sõlmiaakse taevas“, ja pea selgub, et seal on otsustatud sootuks teisiti, kui soovib leskproua Josepha.

Tegevusväljale ilmub äkki üks õige kena ja sümpaatlik paar: vana toritseja trikoovabrikant Vilhelm Giesecke ja ta lius tütar Otilie. Gieseckel on ammugi käimas protsess oma võistleja trikoovabrikant Sülzheimeri ja Siedleri on viimase advokaat.

Edasi saabub „Valgehobu võõrastemaja“ ka Sülzheimeri poeg Sigismund ja vana professor Hinzelmänn tütre Klarara. Need imilikud malevigurid paneb teksti autor kõik liikuma, et siiski õnnelikuks teha Leopold ja nimelt nii, et keegi teinegi sellest ei saaks õnnekuks.

Asi saab käigu sellest, et vana Giesecke hakkab sobitama kosiakaupa Otilie ja Sigismundi vahel. See abiellu lõpetaks igavese protsessimise kahe võistleva firma vahel ja oleks pealekauba hilgav partii mõlemale poolele. Oma abimeheks, kes selleks äriliseks tehinguks peab valmistama pinda, valib vanahärra Siedleri, kellele ju advokaadina kõik niisugused konkursid ja knihivid peavad olema selged. Ja tabab muudugi mõöda: Siedler on juba nii öelda „esimesest pilgust“ ise armunud Otiliesse, noor Sülzheimer aga kaotab südame Hinzelmänni kaunile, pehmekeellega Klarale.

Et nad, pisut varem või pisut hiljem, kõik ükssteist „leivavad“, on pealtvaatajale algrusest peale selge. Et aga proua Josepha ja vana Giesecke seda tuulte muutust taipavad alles aegamööda, on hädatarvilik: muidu oleks lool juba teises vaatuses lõpp ja me jätkisime ilma õige paljust ilusast ja koostimisest, mis sünnib nende lihtsate armulugude ümber. Kuna tükki mängib sõjaeelses Austrias, siis muudugi ei saada mõöda ka vanast Franz Josephist. Ka tema külastab „Valgehobu võõrastemaja“, on väga kena mees, suitsetab Virginia sigareid ja teeb lahke näo, kui küla laulukoor ta hommiku vara kõige magusama une pealt tles ajab. Samasuguse lahke näo teevad lõpul ka „Valgehobu“ perenaine ja vana Giesecke, kui selgub, et üks ikkagi peab leppima Leopoldiga ja teine väimeheks võima advokaadi, kes aastate kestes ta närve sõõnud selle ärarapetud protsessiga. Ja nii lõpeb kõik hästi, kõik saavad õnnelikuks — olukord, mis iseloomis nütüdsel ajal küll kujutletav ja usutav on ainult operetis.